

LEGE

privind declararea averii, intereselor personale, conflictele de interese și cadourile

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Domeniul de reglementare și scopul legii

(1) Prezenta lege reglementează:

- a) obligația și modul declarării averii și intereselor personale de către subiectul declarării și membrii familiei acestuia;
- b) mecanismul de control al averii dobândite de subiectul declarării și membrii familiei acestuia în perioada exercitării mandatului, funcției publice sau de demnitate publică și respectării regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților și al restricțiilor;
- c) regimul juridic al cadourilor.

(2) Prezenta lege are drept scop instituirea măsurilor de prevenire și de combatere a îmbogățirii nejustificate, a conflictelor de interese, a stărilor de incompatibilitate, precum și a încălcării regimului juridic al restricțiilor și cadourilor.

Articolul 2. Noțiuni

în sensul prezentei legi, se definesc următoarele noțiuni:

avere - totalitatea bunurilor mobile și imobile, deținute în proprietate, cu drept de uzufruct, de uz, de abitație, de suprafață ori aflate în posesia declarantului sau a membrilor familiei lui în baza contractelor de mandat, de comision, de administrare fiduciară, precum și a contractelor translativ de posesie și de folosință (locatiune, arendă, leasing, comodat) și a drepturilor și obligațiilor patrimoniale dobândite de subiectul declarării în țară sau străinătate;

concubin/concubină - partenerul/partenera consensual(ă) care are cu subiectul declarării o relație durabilă și stabilă, conviețuind împreună prin liber consimțământ fără îndeplinirea formelor legale de căsătorie;

conflict de interese - situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează, poate sau pare a influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revine potrivit legii;

diferență vădită (substanțială) - diferență între veniturile realizate de către subiectul declarării în comun cu membrii familiei pe parcursul exercitării mandatului, funcției sau demnității publice și averea dobândită în aceeași perioadă, care depășește cu cel puțin 150000 lei venitul subiectului declarării și membrilor familiei acestuia pentru aceeași perioadă;

instituție publică subordonată - organizație înființată de autoritățile publice centrale sau locale pentru asigurarea implementării politicii statului în anumite subdomenii sau sfere din domeniile de activitate încredințate de autoritățile publice;

interes personal - orice interes material sau nematerial al subiectului declarării care rezultă din necesitățile sau intențiile acestuia, din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile cu persoane apropiate sau persoane juridice, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile cu organizații necomerciale și organizații internaționale, precum și care rezultă din preferințele sau angajamentele persoanei;

membru de familie — soț/soție, concubinul/concubina, copii minori, inclusiv cei adoptivi și persoane aflate la întreținere;

organizație publică - orice autoritate publică, autoritate judecătorească, autoritate reprezentativă, autoritate de jurisdicție, autoritate publică centrală, autoritate a administrației publice centrale sau locale,

autoritatea publică autonomă, instituție publică, instituție autonomă în cadrul autorității publice, organizație de stat autonomă, organ de stat specializat, organ de stat, organ executiv permanent, organ colegial cu statut de persoană juridică de drept public, organ administrativ, organ de autoadministrare, organ central de specialitate, persoană juridică publică autonomă, întreprindere de stat sau municipală, societate comercială sau instituție financiară cu capital de stat;

persoană aflată la întreținere -persoana care întrunește una din următoarele condiții:

a) este un ascendent sau descendent al subiectului declarării, al soției/soțului sau concubinei/concubinului acestuia (părinții sau copiii, inclusiv înfietorii și înfiații) ori invalid din copilărie rudă de gradul doi în linie colaterală;

b) locuiește împreună cu subiectului declarării sau nu locuiește cu acesta, dar își face studiile la secția cu frecvență a unei instituții de învățământ din țară și străinătate mai mult de 5 luni pe parcursul anului fiscal;

c) este întreținută de subiectului declarării, inclusiv în baza contractului de întreținere pe viață;

d) are un venit anual ce nu depășește două salarii medii pe economie;

persoană apropiată- membru de familie, persoana înrudită prin sînge sau adopție pînă la gradul IV și persoana înrudită prin afinitate pînă la gradul II;

venit- orice beneficiu financiar, indiferent de sursa de proveniență, obținut de subiectul declarării și de membrii familiei acestuia, atît în țară, cît și în străinătate.

Articolul 3. Subiecții declarării averii și intereselor personale

(1) Subiecții ai declarării averii și intereselor personale sînt:

a) persoanele care dețin funcții de demnitate publică prevăzute în anexa la Legea nr. 199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică;

b) membrii Consiliului de observatori al Instituției Publice Naționale a Audiovizualului Compania „Teleradio-Moldova”; consilierii consiliilor satești (comunale), orașenești (municipale), raionale; deputații în Adunarea Populară a unității teritoriale autonome Găgăuzia; conducătorul și adjuncții acestuia din cadrul Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, membrii Consiliului Coordonator al Audiovizualului;

c) membrii Consiliului Superior al Magistraturii din rîndul profesorilor;

d) membrii nepermanenți ai Comisiei Electorale Centrale;

e) conducătorii și adjuncții acestora din cadrul instituției publice subordonate, din cadrul întreprinderii de stat sau municipale, societății comerciale cu capital de stat, instituției financiare cu capital de stat;

f) personalul din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică;

g) funcționarii publici, inclusiv cei cu statut special.

(2) Subiecții prevăzuți la alin. (1) sunt incluși în Registrul electronic al subiecților declarării averii și intereselor personale, ținut de Centrul Național de Integritate în modul stabilit de Guvern.

Capitolul II

DECLARAREA ȘI CONTROLUL AVERII ȘI INTERESELE PERSONALE

Articolul 4. Obiectul declarării

(1) Subiecții prevăzuți la art. 3 alin. (1) declară:

a) veniturile obținute de subiectul declarării împreună cu membrii familiei;

b) bunurile mobile și imobile, inclusiv cele nefinalizate, deținute în proprietate, cu drept de uzufruct, de uz, de abitație, de suprafață ori aflate în posesia subiectului declarării sau a membrilor familiei lui în baza contractelor de mandat, de comision, de administrare fiduciară, precum și a contractelor translativ de posesie și de folosință (locațiune,arendă, leasing, comodat);

c) bunurile transmise cu titlu oneros sau gratuit, personal sau de către membrii familiei, către orice persoană fizică sau juridică în ultimele 12 luni și a căror valoare depășește suma de 35000 lei fiecare;

d) activele financiare, adică economiile care depășesc suma de 20 000 lei, conturile bancare, unitățile de fond în fondurile de investiții, formele echivalente de economisire și investire, plasamentele, obligațiunile, cecurile, cambiile, certificatele de împrumut, alte documente care încorporează drepturi patrimoniale personale sau ale membrilor familiei de împrumut, alte documente care încorporează drepturi patrimoniale ale subiectului declarării sau membrilor familiei lui, investițiile directe în monedă națională sau în valută străină făcute de el sau de membrii familiei lui, precum și alte active financiare;

e) datoriile personale sau ale membrilor familiei acestuia sub formă de debite, ipoteci, garanții emise în beneficiul unor terți, împrumuturi și credite;

f) cadouri, servicii sau avantaje primite personal sau de membrii familiei, gratuit sau subvenționate față de valoarea de piață din partea unor persoane, organizații, societăți comerciale, instituții publice naționale sau străine, organizații internaționale a căror valoare individuală depășește suma de 3 000 lei;

g) bunurile sub formă de metale și pietre prețioase, obiectele de artă și de cult, colecții de artă, numismatică, filatelie, arme, obiectele care fac parte din patrimoniul cultural național sau universal a căror valoare însumată depășește 100 000 lei, deținute personal sau de membrii familiei;

h) cota-parte/acțiuni în capitalul social al agentului economic a subiectului declarării și membrilor familiei acestuia;

i) drepturile patrimoniale deținute personal sau de membrii familiei care decurg din drepturile de autor, brevete sau drepturi de proprietate intelectuală;

j) calitatea de membru în organele de conducere, administrare, revizie sau control în cadrul unor organizații necomerciale sau societăți comerciale;

k) calitatea de fondator, asociat sau acționar al unui agent economic;

l) contractele, inclusiv cele de asistență juridică, consultanță și civile încheiate sau aflate în derulare în timpul exercitării funcției/mandatului finanțate de la bugetul de stat, local și din fonduri externe ori încheiate cu societățile comerciale cu capital de stat;

m) calitatea de membru în organele colegiale din cadrul organizațiilor publice sau instituțiilor publice subordonate.

(2) Prevederile art. 4 se aplică față de averea și interesele personale pe teritoriul Republicii Moldova și de peste hotarele ei.

Articolul 5. Declarația de avere și interese personale

(1) Declarația de avere și interese personale (denumită în continuare, declarație) reprezintă un act personal și irevocabil, care se face în scris sau on-line, pe propria răspundere a declarantului și poate fi rectificată doar în condițiile art. 8 alin. (2).

(2) Subiecții declarării sînt obligați, în condițiile prezentei legi, să își declare averea și interesele personale în conformitate cu modelul prevăzut în anexa nr. 1.

(3) Declarația este act public, cu excepția informațiilor prevăzute la art. 11 alin. (2), iar informațiile din declarație nu pot fi utilizate în scopuri publicitare (reclamă).

(4) Responsabilitatea pentru depunerea în termen a declarației, precum și pentru veridicitatea și deplinătatea informației, o poartă persoana care depune declarația.

(5) Cerința privind declararea averii și intereselor personale se include în toate procedurile sau contractele ce reglementează angajarea, alegerea sau numirea în funcția publică.

(6) Depunerea declarației de avere și interese personale nu scutește persoana de obligația depunerii altor declarații potrivit legislației în vigoare.

Articolul 6. Termenul de depunere a declarației

(1) Declarația se depune anual pînă la data de 31 martie, indicându-se veniturile obținute de subiectul declarării împreună cu membrii familiei acestuia în anul fiscal precedent, bunurile deținute și interesele personale prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. b) - m) la data depunerii declarației.

(2) În cazul angajării, validării mandatului ori numirii în funcție, după caz, declarația se depune în termen de 30 zile de la data angajării, validării mandatului ori numirii în funcție, indicându-se

veniturile obținute de subiectul declarării împreună cu membrii familiei acestuia în anul fiscal precedent, bunurile deținute și interesele personale prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. b) - m) la data depunerii declarației.

(3) La schimbarea funcției în cadrul aceleiași entități, prin avansare sau numirea în altă funcție, nu se depune o nouă declarație.

(4) După încetarea mandatului, raporturilor de muncă sau de serviciu, subiectul declarării este obligat să depună declarația în termen de 10 zile de la data încetării mandatului, raporturilor de muncă sau de serviciu. În declarație se vor indica veniturile obținute de subiectul declarării împreună cu membrii familiei pentru anul fiscal curent, bunurile deținute și interesele personale prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. b) - m) la data depunerii acesteia.

(5) Subiecții declarării care în conformitate cu legislația în vigoare au raporturile de muncă sau de serviciu suspendate depun declarația de avere și interese personale după reîncadrarea în funcție, indicând în declarație veniturile obținute de acesta împreună cu membrii familiei pe parcursul întregii perioade nedeclarate, iar bunurile deținute și interesele personale menționate la art. 4 alin. (1) lit. b) - m) la data depunerii declarației.

(6) Prevederile alin. (5) nu se aplică în cazul în care suspendarea raporturilor de muncă sau de serviciu este mai mică decât un an fiscal.

Articolul 7. Persoanele responsabile de colectarea declarațiilor

(1) În cadrul entităților în care activează persoane care, în conformitate cu prezenta lege, au obligația de a depune declarații se desemnează, din cadrul serviciului resurse umane, persoane responsabile de colectarea declarațiilor.

(2) Declarațiile se depun la persoanele responsabile de colectarea lor în termenele stabilite la art. 6.

(3) Persoanele responsabile de colectarea declarațiilor au următoarele atribuții:

a) primesc și înregistrează declarațiile într-un registru special, denumit Registrul declarațiilor de avere și interese personale, conform modelului prevăzut în anexa nr. 2. Registrul declarațiilor de avere și interese personale nu este publică;

b) eliberează imediat subiectului declarării o dovadă de primire a declarației depuse, conform modelului prevăzut în anexa nr. 3;

c) la cerere, pun la dispoziția personalului formularele declarațiilor;

d) acordă consultanță referitor la completarea și prezentarea în termen a declarației;

e) la solicitarea subiectului declarării, acordă consultanță referitor la aplicarea prevederilor legale privind declararea și verificarea averii și intereselor personale;

f) verifică respectarea condițiilor de formă ale declarațiilor în conformitatea cu prevederile art. 8, iar în cazul identificării unor nereguli restituie și recomandă subiectului declarării rectificarea declarației;

g) actualizează permanent Registrul electronic al subiecților declarării averii și intereselor personale.

(4) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (3), persoanele responsabile de colectarea declarațiilor se subordonează direct conducătorului entității respective, care răspunde pentru desfășurarea în bune condiții a activității acestora.

(5) Persoanele responsabile de colectarea declarațiilor au dreptul să prelucreze date cu caracter personal.

Articolul 8. Verificarea condițiilor de formă ale declarațiilor

(1) Persoanele responsabile de colectarea declarațiilor verifică respectarea condițiilor de formă ale declarațiilor, stabilite de prezenta lege.

(2) Dacă persoana responsabilă de colectarea declarațiilor identifică deficiențe în completarea declarației, recomandă declarantului rectificarea declarației în termen de 10 zile lucrătoare din momentul solicitării rectificării. Faptul transmiterii declarației pentru rectificare și primirii declarației rectificate se consemnează în Registrul declarațiilor de avere și interese personale.

(3) După verificarea declarațiilor, persoanele responsabile de colectarea lor expediază Centrului Național de Integritate, în termen de 20 de zile de la primire, declarațiile, inclusiv cele rectificate și extrasul autentificat din Registrul declarațiilor de avere și interese personale, precum și lista subiecților declarării care nu au depus sau au depus cu întârziere declarațiile de avere și interese personale.

(4) Declarațiile președintelui, vicepreședintelui Centrului Național de Integritate, sînt transmise, în termen de 20 de zile de la primire, Consiliului de Integritate, fiind însoțite de extrasul autentificat din registrul declarațiilor.

(5) Declarațiile inspectorilor de integritate vor verificate de Centrul Național de Integritate conform procedurii generale aplicabile controlului averii și intereselor personale.

Articolul 9. Depunerea declarației prin mijloace electronice

(1) Subiecții declarării sînt în drept să depună declarațiile în formă electronică prin intermediul serviciului electronic disponibil pe pagina web oficială a Centrului Național de Integritate.

(2) Semnarea declarației în formă electronică se realizează prin utilizarea semnăturii electronice emise în condițiile legislației în vigoare. Semnăturile electronice se vor elibera, cu titlu gratuit, subiecților declarării, în modul stabilit de Guvern.

(3) Declarația în formă electronică se consideră recepționată de Centrul Național de Integritate, dacă subiectul declarării primește recipisa electronică de confirmare a acceptării acesteia.

Articolul 10. Confidențialitatea informațiilor

Persoanele specificate la art. 7, președintele, vicepreședintele Centrului Național de Integritate, inspectorii de integritate și personalul Centrului Național de Integritate cărora le-au devenit cunoscute date și informații care nu sînt publice sau care constituie secret de stat sînt obligați să nu divulge aceste informații.

Articolul 11. Transparența declarațiilor

(1) Centrul Național de Integritate publică declarațiile primite pe pagina sa web în termen de 30 de zile de la primire, asigurînd accesul permanent la acestea, cu excepția datelor prevăzute la alin. (2) și (3).

(2) Nu sînt publice și constituie informație accesibilitate limitată datele din declarații ce se referă la numărul de identificare atribuit subiectului declarării, numele, prenumele, anul nașterii, adresa și numărul de identificare al membrilor de familie, adresa și numărul cadastral al bunurilor imobile, numărul de înmatriculare a bunurilor mobile, semnătura subiectului declarării, precum și informația cu privire la creditorii sau debitorii acestuia și a membrilor familiei.

(3) Declarațiile ofițerilor de informație și securitate și ofițerilor de investigație nu sînt publice, dar se transmit Centrului Național de Integritate pentru control.

Articolul 12. Controlul averii și intereselor personale

(1) Controlul averii și intereselor personale ale subiecților declarării se efectuează de către Centrul Național de Integritate în conformitate cu Legea cu privire la Centrul Național de Integritate.

(2) Prevederile alin. (1) nu se aplică în cazul declarațiilor depuse de președintele și vicepreședintele Centrului Național de Integritate, care sunt controlate de către Consiliul de Integritate.

Capitolul III

CONFLICTUL DE INTERESE ȘI MODUL DE SOLUȚIONARE A ACESTUIA

Articolul 13. Principiile generale

Subiecții declarării, în procesul îndeplinirii atribuțiilor de serviciu, sînt obligați să respecte următoarele principii generale:

a) servirea interesului public cu imparțialitate și obiectivitate;

- b) asigurarea transparenței și controlului public al activității;
- c) responsabilitatea individuală și exemplul personal.

Articolul 14. Servirea interesului public cu imparțialitate și obiectivitate

(1) În îndeplinirea atribuțiilor lor de serviciu, subiecții declarării vor lua decizii și vor face recomandări, conducându-se de legislația corespunzătoare și de politica statului în domeniul respectiv, ținând cont de interesul public și renunțând la interesele personale.

(2) Subiecții declarării vor renunța la interesele personale ce pot compromite deciziile oficiale, luate cu participarea lor și se vor abține de la participarea la luarea sau executarea unor astfel de decizii, dacă acestea pot fi compromise de interesele lor personale.

Articolul 15. Asigurarea transparenței și controlului public al activității

(1) Activitatea organizațiilor publice, precum și a persoanelor prevăzute la art 3, va fi transparentă și accesibilă controlului public.

(2) Subiecții declarării vor îndeplini atribuțiile de serviciu imparțial și conștiincios.

(3) Organizațiile publice și instituțiile publice subordonate vor asigura consecvență și un înalt grad de transparență în tratarea și soluționarea conflictului de interese.

(4) Organizațiile publice și instituțiile publice subordonate, precum și subiecții declarării vor promova verificarea modului de tratare a conflictului de interese în limitele legislației respective.

Articolul 16. Responsabilitatea individuală și exemplul personal

Subiecții declarării vor acționa în orice moment, astfel încât să servească drept exemplu pentru alți funcționari publici și pentru alte persoane fizice și vor accepta responsabilitatea pentru evitarea, identificarea, declararea și soluționarea conflictelor de interese în beneficiul interesului public.

Articolul 17. Declararea conflictului de interese

(1) Subiectul declarării se poate afla în următoarele categorii de conflicte de interese:

- a) conflict de interese potențial;
- b) conflict de interese real;
- c) conflict de interese consumat.

(2) Conflictul de interese potențial reprezintă situația în care interesele personale ale subiectului declarării pot influența deciziile pe care trebuie să le ia în exercitarea mandatului, funcției sau demnității publice și se declară în condițiile art. 4-6.

(3) Conflictul de interese real apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve cereri, să emită un act administrativ, să încheie un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoanele apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau poate influența asupra imparțialității și obiectivității exercitării mandatului, funcției publice sau de demnitate publică.

(4) În cazul apariției unui conflict de interese real, subiectul declarării este obligat:

a) să informeze șeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află;

b) să nu emită un act administrativ, să nu încheie un act juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, funcției publice sau de demnitate publică, până la soluționarea conflictului de interese real.

(5) Informarea despre apariția conflictului de interese real se va face până la soluționarea cererii, emiterea unui act administrativ, încheierea unui act juridic, participarea la luarea unei decizii sau luarea unei decizii și va lua forma unei declarații, scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului real și cum acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, funcției publice sau de demnitate publică.

(6) Declarația privind conflictul de interese se înregistrează în Registrul declarațiilor de conflict de interese, conform anexei nr. 4.

(7) Președintele Republicii Moldova, Președintele Parlamentului Republicii Moldova, deputații în Parlament, Prim-ministrul, membrii Guvernului, Procurorul General, Președintele Consiliului Superior al Magistraturii, Președintele Consiliului Superior al Procurorilor, deputații în Adunarea Populară a unității teritoriale autonome Găgăuzia, președintele raionului, consilierii locali și alți conducători ai organizațiilor publice sau instituțiilor publice subordonate, sunt obligați să informeze Centrul Național de Integritate despre orice situație de conflict de interese real în care se află.

(8) Președintele Centrului Național de Integritate este obligat să informeze Consiliul de Integritate despre conflictul de interese real în care se află.

(9) Conflict de interese consumat este situația în care subiectul declarării a emis un act administrativ, a încheiat un act juridic, a participat la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, funcției sau demnității publice cu încălcarea prevederilor alin. (4).

Articolul 18. Obligațiile conducătorului organizației și instituției publice subordonate

(1) Conducătorul organizației și instituției publice subordonate este obligat să nu admită cu bună-știință ca persoanele care activează în instituția pe care o conduce să-și îndeplinească atribuțiile de serviciu fiind în situații de conflict de interese real.

(2) Conducătorul organizației și instituției publice subordonate este obligat să informeze trimestrial, în formă scrisă Centrul Național de Integritate despre depistarea încălcărilor prevederilor ce se referă la conflictele de interese, indicând încălcările depistate și măsurile întreprinse.

Articolul 19. Modul de soluționare a conflictului de interese real

(1) Soluționarea conflictului de interese real se efectuează prin examinarea situației de conflict, prin determinarea și aplicarea opțiunii pentru soluționarea conflictului de interese.

(2) Conflictul de interese real se soluționează de către subiectul declarării, conducătorul organizației publice și instituției publice subordonate, de Centrul Național de Integritate sau Consiliul de Integritate, după caz.

(3) Pînă la soluționarea conflictului de interese real, subiectului declarării îi este interzisă întreprinderea oricărei acțiuni pe cauza dată, cu excepția autorecuzării.

(4) Subiectul declarării poate soluționa conflictul de interese real în care se află prin autorecuzare. Autorecuzarea presupune cedarea către un terț a responsabilității de emitere/adoptare a actului administrativ, încheiere a actului juridic, de participare la luarea unei decizii sau luare a deciziei sau abținerea de la vot, cu informarea tuturor părților vizate de decizia respectivă cu privire la măsurile luate pentru a proteja corectitudinea procesului de luare a deciziilor.

(5) Conducătorul organizației publice, instituției publice subordonate, Centrul Național de Integritate sau Consiliul de Integritate, în termen de cel mult 3 zile de la data luării la cunoștință despre conflictul de interese real al subiectului declarării, este obligat să soluționeze conflictul de interese, aplicînd una din următoarele opțiuni în măsura în care legile speciale nu prevăd altfel:

a) restricționarea accesului subiectului declarării afectat de un conflict de interese la anumite informații sau participării la examinarea situațiilor care au legătură cu interesul său personal;

b) transferul subiectului declarării într-o altă funcție;

c) redistribuirea sarcinilor și responsabilităților subiectului declarării atunci cînd se consideră că un anumit conflict de interese va continua să existe.

(6) La identificarea celei mai bune soluții pentru soluționarea unei situații de conflict real, se vor lua în considerare interesele organizației publice și instituției publice subordonate, interesul publicului și interesele legitime ale salariaților, nivelul, tipul funcției deținute de persoana în cauză, natura conflictului de interese, precum și alți factori.

(7) Subiectul declarării este obligat să se conformeze oricărei decizii finale de soluționare a conflictului de interese real în care se află.

(8) Emiterea/adoptarea unui act administrativ, încheierea directă sau prin persoane interpușe a unui act juridic, luarea unei decizii sau participarea la luarea unei decizii, prin nedeclararea sau nesoluționarea conflictului de interese real, ori ignorarea deciziei de soluționare a conflictului de interese real se consideră a fi un conflict de interese consumat.

Articolul 20. Efectele juridice ale conflictului de interese consumat

(1) Actele administrative emise/adoptate sau actele juridice încheiate în situația de conflict de interese real sînt lovite de nulitate absolută.

(2) Centrul Național de Integritate adresează instanței de judecată cereri privind constatarea nulității absolute a actelor administrative emise/adoptate sau actelor juridice încheiate cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese în condițiile Legii cu privire la Centrul Național de Integritate.

(3) Prezentul articol nu se aplică actelor normative și judiciare.

Capitolul IV INCOMPATIBILITĂȚI ȘI RESTRICȚII

Articolul 21. Dispoziții generale privind incompatibilitățile

(1) Subiectul declarării se află în stare de incompatibilitate în cazul în care pe lângă funcția publică sau de demnitate publică exercită o altă funcție, calitate sau activitate care este interzisă de Constituția Republicii Moldova și alte acte legislative.

(2) Actele administrative emise/adoptate sau actele juridice încheiate de subiectul declarării, aflîndu-se în stare de incompatibilitate sunt lovite de nulitate absolută. Centrul Național de Integritate adresează instanței de judecată cereri privind constatarea nulității absolute a acestor acte.

Articolul 22. Dispoziții generale privind restricțiile

Subiectul declarării este obligat să respecte restricțiile prevăzute de art. 23-26 și cele prevăzute de legislația în vigoare

Articolul 23. Restricții legate de încetarea raporturilor de muncă sau de serviciu

(1) Subiecții declarării sunt obligați să comunice conducătorului organizației publice sau instituției publice subordonate în care activează sau, după caz, Centrul Național de Integritate despre toate ofertele de muncă dacă această muncă poate genera un conflict de interese. Comunicarea se face în scris, în termen de 3 zile de la primirea ofertei de muncă.

(2) Persoanele prevăzute la alin. (1) nu pot să obțină beneficii neprevăzute de lege sau de contractul individual de muncă datorită funcției deținute anterior, inclusiv datorită informațiilor de serviciu obținute în exercitarea funcției respective, în special atunci, cînd sînt în căutarea unui loc de muncă sau a altei funcții.

(3) Subiecții declarării care și-au încetat raporturile de muncă sau de serviciu, iar pe parcursul ultimului an de muncă sau de serviciu aveau atribuții directe de supraveghere sau control al unor organizații comerciale, aceștia nu sînt în drept să se angajeze, timp de un an, în structurile de administrare, de revizie sau de control ale acestor organizații.

Articolul 24. Restricții în cazul încheierii contractelor comerciale

(1) în cazul în care persoana a încetat să-și îndeplinească obligațiile în organizația publică sau instituția publică subordonată, întreprinderea în care ea sau persoane apropiate ei dețin cote în capitalul social ori lucrează în structuri de conducere sau de revizie nu are dreptul, timp de un an, să încheie contracte comerciale cu autoritatea în care aceasta a activat.

(2) Restricțiile stabilite la alin. (1) nu se aplică în cazul în care contractul a fost încheiat pînă la angajarea în întreprinderea dată a persoanei care a exercitat o funcție publică sau de demnitate publică sau în cazul în care contractul a fost încheiat prin metoda licitației publice.

Articolul 25. Limitarea reprezentării

Subiecții declarării care și-au încetat raporturile de muncă sau de serviciu nu pot reprezenta, timp de un an, interesele persoanelor fizice sau juridice în organizația publică sau instituția publică

subordonată în care a activat, precum și nu pot reprezenta persoane fizice și juridice în probleme ce țin de atribuțiile de serviciu îndeplinite anterior. Prevederea în cauză nu se aplică avocaților.

Articolul 26. Limitarea publicității

(1) Se interzice folosirea de către subiectul declarării în interes privat a simbolurilor oficiale care au legătură cu exercitarea mandatului, funcției publice sau de demnitate publică.

(2) Se interzice folosirea sau permiterea folosirii numelui, însoțit de calitatea subiectului declarării, vocii sau semnăturii acesteia în orice formă de publicitate a unui agent economic, precum și a vreunui produs comercial național sau străin, cu excepția publicității gratuite.

Capitolul V REGIMUL JURIDIC AL CADOURILOR

Articolul 27. Cadourile

(1) Subiecților declarării le este interzis să solicite sau să accepte cadouri, servicii, favoruri, invitații sau orice alt avantaj, destinate personal acestora sau familiei lor, dacă oferirea sau acordarea lor este legată, în mod direct sau indirect, de îndeplinirea atribuțiilor de serviciu.

(2) Dacă subiectului declarării i se propune un cadou, serviciu, favor, invitație sau orice alt avantaj necuvenit, prevăzut la alin. (1), acesta trebuie să ia măsurile necesare pentru a-și asigura protecția, printre care:

- a) să refuze cadoul, serviciul, favorul, invitația sau orice alt avantaj necuvenit;
- b) să se asigure cu martori, inclusiv dintre colegii de serviciu, după posibilitate;
- c) să înscrie detaliat aceste acțiuni într-un registru special, ținut de serviciul resurse umane din cadrul organizației publice sau instituției publice subordonate;
- d) să raporteze imediat această tentativă autorităților competente;
- e) să-și desfășoare activitatea corespunzător, în special cea pentru care i s-a oferit cadoul, serviciul, favorul, invitația sau orice alt avantaj necuvenit.

(3) Interdicția specificată la alin. (1) nu se aplică în privința cadourilor simbolice, celor oferite din politețe sau primite cu prilejul anumitor acțiuni de protocol și a căror valoare nu depășește limitele stabilite de Guvern. Modul de declarare, evaluare, evidență, păstrare, utilizare și răscumpărare a acestor cadouri este reglementat de Guvern.

(4) Cadourile a căror valoare depășește limitele stabilite se transmit în gestiunea organizației publice sau instituției publice subordonate respective și se înscriu într-un registru special, ținut de fiecare organizație publică sau instituție publică subordonată. Informația din registru este publică.

(5) În cazul în care subiectul declarării achită diferența de valoare a bunului primit în calitate de cadou în condițiile alin. (3), aceasta îl poate păstra, cu mențiunea despre acest fapt în registru contra semnătură.

Capitolul VI CONTROLUL ASUPRA EXECUTĂRII LEGII ȘI RĂSPUNDEREA PENTRU ÎNCĂLCAREA PREVERERILOR ACESTEIA

Articolul 28. Autoritatea responsabilă de exercitarea controlului executării prezentei legi

(1) Controlul asupra executării prezentei legi îl exercită Centrul Național de Integritate.

(2) Procedura de formare și funcționare a Centrului Național de Integritate, precum și componența acesteia se reglementează de Legea cu privire la Centrul Național de Integritate.

Articolul 29. Răspunderea pentru încălcarea prevederilor prezentei legi

(1) Constituie abatere disciplinară:

- a) neîndeplinirea de către persoana responsabilă de colectarea declarațiilor a atribuțiilor prevăzute de prezenta lege;

b) încălcarea modului de declarare, evaluare, evidență, păstrare, utilizare sau răscumpărare a cadourilor primite în condițiile art. 27 alin. (3).

(2) Fapta persoanei în privința căreia s-a constatat starea de incompatibilitate constituie temei pentru încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu sau, după caz, constituie abatere disciplinară și se sancționează conform legislației. În acest caz, prin derogare de la prevederile legilor speciale care reglementează răspunderea disciplinară, sancțiunile disciplinare care pot fi aplicate ca urmare a săvârșirii abaterii disciplinare nu pot consta în avertisment, mustrare sau, după caz, mustrare aspră.

(3) La solicitarea Centrului Național de Integritate, activitatea persoanei, în privința căreia s-a constatat încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, act contestat de către persoana vizată și care se află pe rolul instanței, este suspendată, pe durata litigiului, pînă la pronunțarea unei hotărîri judecătorești definitive. Suspendarea va fi solicitată doar în cazul în care dispozitivul actului va prevedea încetarea raporturilor de muncă sau de serviciu sau ridicarea mandatului.

(4) Fapta persoanei în privința căreia s-a constatat că a emis/adoptat un act administrativ, a încheiat direct sau prin persoane interpuse un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese constituie temei pentru încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu sau, după caz, constituie abatere disciplinară și se sancționează conform legislației, dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale unei infracțiuni, în cazul în care fapta constituie temei pentru aplicarea răspunderii disciplinare, prin derogare de la prevederile legilor speciale care reglementează răspunderea disciplinară, nu vor putea fi aplicate sancțiuni disciplinare precum avertismentul, mustrarea sau, după caz, mustrarea aspră.

(5) Persoana al cărei mandat, raporturi de muncă ori de serviciu au încetat în conformitate cu alin. (2) și (4) este decăzută din dreptul de a exercita funcțiile prevăzute la art. 3, cu excepția celor electivă, pe o perioadă de pînă la 3 ani de la data încetării mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu. Interdicția se dispune ca sancțiune complementară prin hotărîre judecătorească definitivă și irevocabilă.

(6) Persoana a cărei avere a fost declarată, în total sau în parte, ca avînd caracter nejustificat, printr-o hotărîre judecătorească definitivă, va fi destituită sau revocată, după caz, din funcția pe care o deține.

(7) Constituie contravenții și se pedepsesc contravențional următoarele fapte:

a) nedepunerea sau depunerea tardivă nejustificată a declarației de către subiectul declarării;
b) nedeclararea sau nesoluționarea conflictului de interese;
c) neaplicarea sancțiunii disciplinare sau, după caz, neemiterea actului privind încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu, dacă actul de constatare al Centrului Național de Integritate a rămas definitiv.

(8) Constituie infracțiuni și se pedepsesc penal următoarele fapte:

a) indicarea intenționată în declarație a datelor eronate sau incomplete;
b) divulgarea sau publicarea intenționată a informațiilor care nu sînt publice sau care constituie secret de stat de către persoanele cărora aceste informații le-au devenit cunoscute în procesul îndeplinirii atribuțiilor de serviciu sau al exercitării controlului averii;
c) încălcarea prevederilor art. 27 alin. (1).

Articolul 30. Dispoziții finale și tranzitorii

(1) Prezenta lege intră în vigoare la 1 ianuarie 2016, cu excepția prevederilor art. 9, care vor intra în vigoare începînd cu 1 ianuarie 2018.

(2) Începînd cu 1 ianuarie 2016 subiecții declarării vor depune declarațiile de avere și interese personale, inclusiv pentru anul 2015 în modul prevăzut de prezenta lege.

(3) Subiecții declarării vor putea depune declarația de avere și interese personale atît în formă scrisă, cît și în formă electronică pînă la 1 ianuarie 2018, cînd subiecții declarării vor fi obligați să

depună declarațiile, exclusiv în formă electronică prin intermediul serviciului electronic disponibil pe pagina web oficială a Centrului Național de Integritate.

(4) Începând cu data de 1 ianuarie 2018, prevederile art. 7 și 8 din prezenta lege se abrogă.

(5) Situațiile de conflict de interese nesoluționate pînă la intrarea în vigoare a prezentei legi, precum și cele apărute după intrarea ei în vigoare, se declară și se soluționează conform prevederilor prezentei legi.

(6) Guvernul, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi:

a) va stabili modul de repartizare gratuită a semnăturilor electronice subiecților declarării;

b) va aduce actele sale normative în conformitate cu prevederile prezentei legi;

c) va stabili modul de ținere a Registrul electronic al subiecților declarării averii și intereselor personale.

(7) Centrul Național de Integritate în termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi este obligat să creeze condițiile necesare pentru depunerea declarației de avere și interese prin mijloace electronice.

(8) La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă Legea nr. 1264 din 19 iulie 2002 privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății persoanelor cu funcții de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcție de conducere și Legea nr. 16-XVI din 15 februarie 2008 cu privire la conflictul de interese se abrogă.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULU

DECLARAȚIE DE AVERE ȘI INTERESE PERSONALE

Subsemnatul/Subsemnata, _____

(numele, prenumele, numărul de identificare)

deținând funcția de _____ în cadrul _____ din
data de _____ ales/numit prin _____, declar pe propria

(tipul și numărul actului)

răspundere că împreună cu soția/soțul (concubina/ concubinul) _____

(numele, prenumele, numărul de identificare)

copiii minori _____

(numele, prenumele, anul nașterii, numărul de identificare)

și persoanele aflate la întreținerea mea _____

(numele, prenumele, anul nașterii, numărul de identificare)

pentru perioada _____ și pînă la _____
următoarele:**I. VENITURI***Notă:* Se vor declara, inclusiv veniturile provenite din străinătate.

Cine a realizat venitul	Sursa venitului: numele/denumirea persoanei fizice/organizației	Serviciul prestat/obiectul generator de venit	Venitul net
1. Venitul obținut la locul de muncă de bază			
1.1. Titular			
1.2. Soț/soție (concubinul/concubina)			
1.3. Copii			
1.4. Persoane aflate la întreținere			

2. Venitul obținut din activitatea didactică, științifică și de creație

1.1. Titular

1.2. Soț/soție (concubina/ concubinul)

1.3. Copii

1.4. Persoane aflate la întreținere

4. Venitul obținut din depuneri la instituțiile financiare, inclusiv la cele de peste hotare

1.1. Titular

1.2. Soț/soție (concubinul/concubina)

1.3. Copii

1.4. Persoane aflate la întreținere

5. Venitul obținut din activitatea de reprezentant al statului în societățile comerciale

1.1. Titular

1.2. Soț/soție (concubinul/concubina)

1.3. Copii

1.4. Persoane aflate la întreținere

6. Venitul obținut din donații și moșteniri

1.1. Titular			

1.2. Soț/soție (concubinul/concubina)

1.3. Copii

1.4. Persoane aflate la întreținere

--	--	--	--

7. Venitul obținut din înstrăinarea sau deținerea valorilor mobiliare și a cotei-părți în capitalul social al societăților comerciale

1.1. Titular			

1.2. Soț/soție (concubinul/concubina)

--	--	--	--

1.3. Copii

--	--	--	--

1.4. Persoane aflate la întreținere

8. Venitul obținut din înstrăinarea bunurilor mobile sau imobile

1.1. Titular			

1.2. Soț/soție (concubinul/concubina)

1.3. Copii

--	--	--	--

1.4. Persoane aflate la întreținere

...			
-----	--	--	--

9. Venitul obținut din alte surse legale (pensii, burse, indemnizații, premii, drepturi de autor, brevet,

drepturi din proprietatea intelectuală etc.)			
1.1. Titular			
1.2. Soț/soție (concubinul/concubina)			
1.3. Copii			
1.4. Persoane aflate la întreținere			

II. BUNURI IMOBILE

1. Terenuri

Notă: Se vor declara, inclusiv terenurile aflate în străinătate.

Nr. cadastral /localitatea	Categoria*	Anul dobândirii	Suprafața	Cota-parte	Modul de dobândire	Valoare contractuală	Titularul

* Categoriile indicate sînt: (1) agricol; (2) forestier; (3) intravilan; (4) extravilan; (5) alte categorii c terenuri care se află în circuitul civil.

2. Clădiri

Notă: Se vor declara, inclusiv clădirile aflate în străinătate.

Adresa	Categoria*	Anul dobîndirii	Suprafața	Cota-parte	Actul care certifică proveniența proprietății	Valoarea contractuală	Titularul

* Categoriile indicate sînt: (1) apartament; (2) casă de locuit; (3) vilă; (4) spațiu comercial/de producție; (5) garaj; (6) altă avere imobilă

III. BUNURI MOBILE

1. Autoturisme, camioane, remorci, vehicule motorizate, mașini agricole, mijloace de transport naval, aerian și alte mijloace de transport care sînt supuse înmatriculării potrivit legii

Notă: Se vor declara, inclusiv cele înregistrate în străinătate.

Tipul, modelul	Anul de fabricație	Modul de dobîndire	Anul dobîndirii	Locul înregistrării și numărul de înmatriculare	Valoarea contractuală	Titularul

2. Bunuri sub formă de metale prețioase, bijuterii, obiecte de artăși de cult, colecții de artăși numismatică, obiecte care fac parte din patrimoniul cultural național sau universal, a căror valoare însumată depășește 100 000 lei

Notă: Se vor declara inclusiv cele aflate în străinătate.

Descriere sumară	Anul dobîndirii	Valoarea estimată

3. Bunurile realizate prin persoane interpușe sau transmise cu titlu oneros, precum și cele transmise cu titlu gratuit către orice persoană fizică sau juridică în ultimele 12 luni și căror valoare depășește suma de 35000 lei fiecare

Natura bunului transmis/realizat	Modul de transmitere/realizare	Data transmiterii/realizării	Persoana către care s-a transmis	Valoarea

4. Alte bunuri mobile a căror valoare depășește suma de 10000 lei fiecare

Natura bunului	Modul de dobîndire	Data dobîndirii	Valoarea	Titularul

IV. ACTIVE FINANCIARE

1. Economii, conturi bancare, fonduri de investiții, forme echivalente de economisire și investire

Notă: Se vor declara inclusiv cele aflate în bănci sau instituții financiare din străinătate.

Denumirea instituției care administrează și adresa acesteia	Tipul*	Suma, valuta	Deschis în anul	Dobânda/Dividendul	Titularul

* Categoriile indicate sînt: (1) cont curent sau echivalente (inclusiv card, menționînd tipul acestuia); (2) depozit bancar sau echivalente; (3) fonduri de investiții sau echivalente, inclusiv fonduri private de pensii sau alte sisteme cu acumulare, (4) economii.

2. Plasamente, obligațiuni, cecuri, cambii, certificate de împrumut, investiții directe în monedă națională sau în valută străină

Emitent titlu/societatea în care persoana este acționar, fondator sau asociat/beneficiar de împrumut	Tipul*	Numărul de titluri/cota de participare	Dobînda

* Categoriile indicate sînt: (1) hîrtii de valoare deținute (titluri de stat, certificate, obligațiuni); (2) cecuri; (3) cambii; (4) certificate de împrumut; (5) alte forme de investiții directe.

3. Alte documente care încorporează drepturi patrimoniale

Notă: Se vor declara inclusiv cele aflate în străinătate.

V. COTA-PARTE/ACTIUNI ÎN CAPITALUL SOCIAL AL AGENTULUI ECONOMIC

Denumirea întreprinderii	Sediul, adresa juridică	Tipul de activitate	Valoarea de cumpărare	Cota de participare	Titularul

VI. DATORII

Debite (inclusiv taxe neachitate), ipoteci, garanții emise în beneficiul unor terți, împrumuturi și credite

Notă: Se vor declara inclusiv pasivele financiare acumulate în străinătate.

Creditor	Contractat în anul	Scadent la	Rata dobânzii	Suma inițială	Valuta	Debitor

VII. CADOURI, SERVICII, FAVORURI ȘI ALTE AVANTAJE

Cadouri, servicii sau avantaje primite gratuit sau subvenționate față de valoare de piață din partea unor persoane, organizații, societăți comerciale, instituții publice naționale sau străine, organizații internaționale a căror valoare individuală depășește suma de 3 000 lei.

Notă: Se exceptează de la declarare cadourile, serviciile sau avantajele primite din partea membrilor de familie.

Cine a realizat venitul	Sursa	Serviciul prestat/Obiectul	Valoarea

VIII. INTERESE PERSONALE

1. Calitatea de membru în organele de conducere, administrare, revizie sau control în cadrul unor organizații necomerciale sau societăți comerciale;

Denumirea și adresa organizației/societății	Calitatea deținută	Documentul care certifică calitatea respectivă

2. Calitatea de fondator, asociat sau acționar al unui agent economic

Denumirea și adresa agentului economic	Calitatea deținută	Nr. de cote părți sociale sau acțiuni	Documentul care certifică calitatea respectivă

3. Contractele, inclusiv cele de asistență juridică, consultanță și civile încheiate sau aflate în derulare finanțate de la bugetul de stat, local și din fonduri externe ori încheiate cu societățile comerciale cu capital de stat

Beneficiarul contractului	Instituția/organizația	Tipul contractului	Data încheierii contractului	Durata contractului	Valoarea totală a contractului
<i>Titularul</i>					
<i>Soț/soție (concubinul/concubina)</i>					

4. Calitatea de administrator autorizat și membru în organe colegiale

Calitatea deținută	Data obținerii licenței, nr. licenței sau data desemnării/numirii	Documentul care certifică calitatea respectivă

Prezenta declarație constituie act public și răspund potrivit legii pentru inexactitatea sau caracterul incomplet al datelor menționate.

Data completării _____ Semnătura

REPUBLICA MOLDOVA

(denumirea instituției)

REGISTRUL

DECLARAȚIILOR DE AVERE ȘI INTERESE PERSONALE

Nr.....

Nr. de înregistrare al declarației	Data depunerii:		Numele și prenumele subiectului declarării	Funcția deținută	Nr. de file	Semnat ura subiectu lui declarării	Data transmiterii spre rectificare și prezentării declarației rectificate
	anul	luna					

Dovadă de primire a declarației de avere și interese personale

Prin prezenta se confirmă că domnul/doamna _____ a depus, la data de _____, declarația de avere și interese personale (_____ file), trecută în Registrul declarațiilor de avere și interese personale cu nr. _____.

Persoana responsabilă

Subiectul declarării

REPUBLICA MOLDOVA

(denumirea instituției)

**REGISTRUL
DECLARAȚIILOR
DE CONFLICT DE INTERESE**

Nr.....

Nr. de înregistrare al declarației	Data depunerii:		Numele și prenumele subiectului declarării	Funcția deținută	Nr. de file	Semnătura subiectului declarării	Soluția aplicată pentru soluționarea conflictului de interese
	anul	luna					